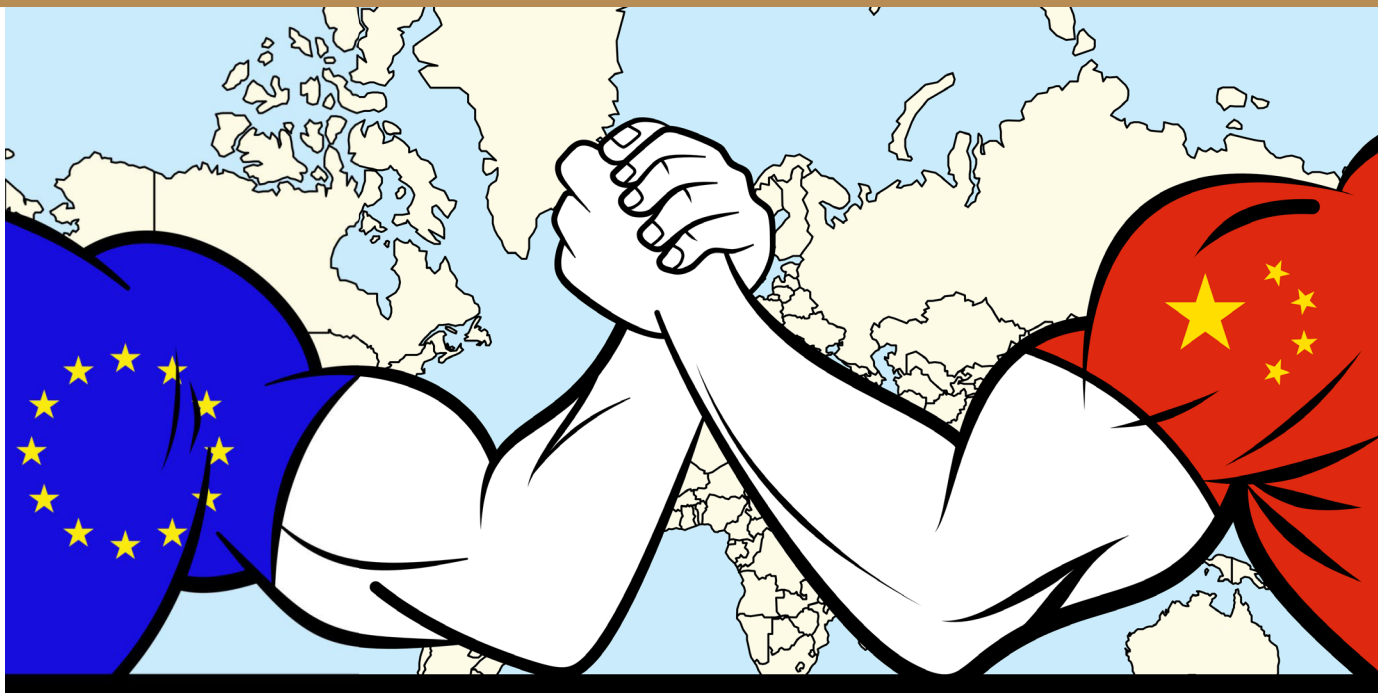

MAGYAR GYÁRIPAR

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének lapja

LXIV. ÉVFOLYAM, 2024. 7. SZÁM

DRAGHI-JELENTÉS: egzisztenciális kihívás Európa termelékenységének növelése

5. oldal

Vállalati felmérés:
Kissé romlott
a globális üzleti
hangulat

7. oldal

ÉVOSZ-javaslat:
rugalmasabb felhasználás
az önkéntes nyugdíjpénztári
megtakarításoknál

10. oldal

**Európai Unió: hatályba
lépett a Mesterséges
Intelligencia (MI)
Rendelet**

11. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

Három hír – három kommentár	3
Mario Draghi: Európa egzisztenciális kihívás előtt áll a termelékenység növelése terén ..	5
Delikat Zsuzsa: Az EU versenyképességének javításához átfogó európai szintű iparpolitika kellene	6
Valamivel borúlátóbbá vált a globális üzleti szektor	7

NAPIRENDEN

NGM: a vendégmunkások foglalkoztatásának szabályai tovább szigorodhatnak	8
Egyre több vállalatfelvásárlást előz meg ESG szempontú átvilágítás is a KPMG tanulmánya szerint	9
Az ÉVOSZ szorgalmazza az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások felhasználhatóságát otthonteremtésre ..	10

EURÓPAI UNIÓ

Kétéves felkészülési idővel, hatályba lépett a Mesterséges Intelligencia (MI) Rendelet, azaz az AI Act	11
Felmérés a mesterséges intelligencia használatáról	12
2024. évi jelentés az energiaunió helyzetéről: az EU közelebb került a biztonságos, versenyképes és megfizethető energiához	13
Eurobarométer: az uniós energiapolitikának megfizethetőbb árakat kell biztosítania ...	14
Vizsgálják az adatközpontok energiahatékonyságát európai uniós szinten	15
Az EU a WTO-hoz fordult az uniós tejtermékekre vonatkozó kínai szubvencióellenes vizsgálat miatt	16

KÖNYVJELZŐ

Futballhackerek – Az adatanalízis művészete	17
Földönkívüli civilizációk és az emberiség jövője	18

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Címlapkép: Business Europe

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

„Nagy kérdés, hogyan vehető rá 27 ország, hogy a jövő érdekében egyéni, nemzeti utak helyett a közöst válassza”

Európa jövője a versenyképességén múlik

Már jó ideje konganak a vészharangok amiatt, hogy Európa egyre kevésbé versenyképes például az USA-hoz képest, de a kínai gazdaság is rohamtempóban fejlődik, látványos eredményeket produkál olyan iparágakban is, ami idáig Európa egyik erőssége volt. Igen, az autóparról van szó. Az elektromos autók gyártásában Kína piacvezető lett, Európa „motorja”, Németország legnagyobb gyárai pedig kínlódva próbálják behozni a lemaradást. Egyelőre kevés sikerrel, inkább gyárbezárásokról szólnak a hírek.

Ilyen helyzetben nem meglepő, hogy az Európai Unió keresi a gyorsító pályát, azaz azt a gazdasági programot, amely inkább fejlődőképessé tenné Európa gazdaságát. E koncepció kidolgozására Mario Draghi kapta a megbízást, aki korábban Olaszország miniszterelnöke volt, de leginkább arról ismert, hogy az Európai Központi Bank elnökeként a görög válság idején jól kezelte az euró-kризist. A jelentés elkészült, a lemaradás egyértelmű. A Draghi-jelentés leszögezi: az EU-nak hatékony szakpolitikai koordinációt kell biztosítania a közös célok eléréséhez, és a meglévő irányítási eljárásokat olyan módon kell felhasználni, hogy azok a tagállamok, amelyek gyorsabban akarnak lépni, ezt megtehessek. A jelentés azt is javasolja, hogy a tagállamok minősített többségi szavazását terjesszék ki több területre, és végső megoldásként a hasonlóan gondolkodó tagországok számára engedélyezzék, hogy egyes projektek esetében egyedül döntsenek. (5. oldal)

A szakpolitikai koordináció szorosabb együttműködést, azaz adott esetben nemzeti hatáskörű döntések helyett közös, európai megoldásokat szorgalmaz. Ez érintheti az egyes tagok szuverenitását is. Új hírmagyarázó rovatunkban az MGYOSZ elnöke nem véletlenül mutat rá a jelentés eme lényeges pontjára: „A felvetések egyik központi konklúziója a 'több' Európa, ami gazdasági szempontból trivialis, de politikai szempontból meredeken ellentétes a magyar kormány szándékaival...” – írja Lakatos Péter. És leszögezi: „Európának egy komoly attitűd-váltáson kell keresztül mennie. Ennek része, hogy elfogadjuk a globális verseny létét, elfogadjuk, hogy a gondoskodó állam forrásai végesek, és csak a megtermelt nemzeti javakat lehet újra osztani.” (3. oldal)

Az európai vállalatok gyengülő versenyképességében kulcskérdés az energia ára. A Draghi-jelentéssel szinte egyidőben hozta nyilvánosságra az Európai Bizottság a 2024. évi jelentését az energiaunió helyzetéről. (13. oldal) A jelentés leszögezi, hogy „a jövőben foglalkozni kell majd az olyan új és kialakulóban lévő kihívásokkal, mint a fokozódó energiaszegénység, az energiaárak terén a többi globális versenytárhoz képest mutatkozó különbségek, valamint az új, stratégiai kritikus függőségek kialakulásának kockázata. E kihívások terén határozott szakpolitikai válasza, valamint fokozott uniós és tagállami szintű erőfeszítések, azaz összehangoltabb koordinációra, erősebb piaci integrációra és határozottabb együttes fellépésre lesz szükség.”

Koordináció, együttműködés, összehangolt politikák – ezek mind „több Európát” igénylő feltételek. Nagy kérdés, hogyan vehető rá 27 ország – köztük nem egy nemzeti szuverenitását féltve őrző –, hogy a jövő érdekében egyéni, nemzeti utak helyett a közöst válassza. Nem könnyű ebben a helyzetben optimistának maradni.

HÍR KOMMENTÁR

Aki értékkel: Lakatos Péter,
az MGYOSZ elnöke

Mario Draghi: Európa egzisztenciális kihívás előtt áll a termelékenység növelése terén

Az EU veszélyesen le van maradva gazdasági riválisa, az Egyesült Államok mögött, és a létfontosságú beruházások finanszírozására új, közös hitelfelvételt kellene igénybe vennie – áll Mario Draghi, az Európai Központi Bank korábbi igazgatója által készített, az európai versenyképesség jövőjéről szóló jelentésben. „A hidegháború óta most először kell valóban féltanunk az önfenntartásunkat, és a kihívásokra adott egységes válasz soha nem volt még ilyen sürgető”.

Mario Draghi

Lakatos Péter: A Draghi-jelentés összességében egy igen színvonalas diagnózis és egy elég jó terápiás csomag Európa bajaival kapcsolatban. A felvetések egyik központi konklúziója a „több” Európa, ami gazdasági szempontból trivialis, de politikai szempontból meredeken elmentés a magyar kormány szándékaival. A mai európai felállás nem versenyképes a másik két nagy szereplő (USA és Kína) dinamikájával, lendületével, és ez igaz még azt is figyelembe véve, hogy USA és Kína is komoly kihívásokkal küzd.

Más kérdés, hogy egy aránylag kicsi, és közepesen fejlett ország az EU-ban milyen ér-

dekérvényesítő képességgel bír, illetve akar-e, tud-e rugalmas és szerethető lenni alkalmi koalíciókban, amikor már nincs vétőjog. Európa innovációs képességének pellengérré állítása szükséges és előremutató. Azt gondolom, hogy a Draghi által megfogalmazott konkrét lépések szükségesek, de nem elégségesek. Európának egy komoly attitűd-váltáson kell keresztül mennie. Ennek része, hogy elfogadjuk a globális verseny létét, elfogadjuk, hogy a gondoskodó állam forrásai végesek, és a nemzeti megtermelt javakat lehet csak újraosztani.

„A 'több' Európa gazdasági szempontból trivialis, de politikai szempontból meredeken ellentétes a magyar kormány szándékaival”

2027-re a minimálbér eléri a bruttó átlagkereset 50 százalékát

A következő három évben évi 11-12 százalékos minimálbér-emelés várható átlagosan – hangzott el a Gazdasági Kamarák Egyeztető Fórumán, melyen az MGYOSZ is részt vesz. E fórum a kormány gazdaságpolitikai tanácsadó, konzultatív testületként működik.

Lakatos Péter: Az MGYOSZ álláspontja szerint többéves megállapodás csak a mindenkori makrogazdasági mutatók függvényében vállalható: az infláció, a gazdasági növekedés, a cserearányok, a devizaárfolyamok és a termelékenység változása határozzák meg a béremelések mozgásterét. Fontos kijelenteni, hogy a minimálbér kérdése elsősorban szociális kérdés/szempont, mindhárom oldalnak el kell fogadnia, és konzisztensen kommunikálnia, hogy az átlagbér emelkedését elsősorban az infláció és a termelékenységnövekedés határozza meg, így várhatóan jelentősen alatta kell maradjon a minimálbér emelkedésének. A sajtóban keringő magas számok, amelyre természetesen a munkavállalók rezonálnak, reális makroparaméterek mellett könnyedén elérheti az 54-55%-ot, illetve, ami még veszélyesebb, a

bértorlódás elkerülése kapcsán az átlagbér felezet nélküli emelkedését okozná. A túlzottan optimista / populista bérpálya felrajzolása jelentős mennyiségű munkahely létét veszélyezteti, valamint a beruházásokra is negatív hatással lehet. Az MGYOSZ célja, hogy mindhárom oldal köteleződjön el a gazdaság hatékonyságának emelése mellett, a munkaadók beruházásokkal, digitalizációval, hatékony munkafolyamatok kialakításával, az állam takarékos költségvetéssel, a beruházások ösztönzésével, és a bérterhek csökkentésével, míg a munkavállalók a folyamatos képzésre való nyitottsággal, a nagyobb felelősséggel és odafigyeléssel járó munkafolyamatok felvállalásával. Mindhárom fél együttműködése szükséges az atipikus, rugalmas és az életpályához illeszkedő munkarendek, a részmunkaidős feladatok elterjesztésében

„Az MGYOSZ célja, hogy mindhárom oldal köteleződjön el a gazdaság hatékonyságának emelése mellett”

Meredeken visszaesett az EU-val folytatott brit kereskedelem

A birminghami Aston egyetem üzleti elemző intézetének 93 oldalas helyzetértékelése kiemeli, hogy a 2021 és 2023 közötti időszakban – a brit EU-tagság megszűnése (Brexit) óta – rögzített havi adatsorok alapján 27 százalékkal csökkent az uniós piacokra irányuló brit export, és 32 százalékkal esett vissza az EU-ból érkező import.

Lakatos Péter: Mára már minden racionális szemlélőnek egyértelmű, hogy különösen, ha a Draghi jelentésben megcélzott változások érdemi része megvalósul, akkor az angolok „nagyon rosszat húztak”. Ezzel együtt Európának is hiányzik az integrált piacnak a 67 milliós része. Reméljük némi bölcsességet az összes érdekelttől, hogy igyekeznek majd minél jobban „visszaszimulálni” az eredeti „Közös Piac”-i

működést. A különütasság nem válik be, még egy volt világbirodalom esetén sem. Amennyiben az EU-nak sikerül a Mercosur-rel és más régiókkal megkötnie a szabadkereskedelmi megállapodásokat, nyilvánvalóan Angliának is közelednie kell, ha az EU-ba vissza kíván valamennyire gazdaságilag integrálódni. Különösen a Kínával kapcsolatos összehangolt eljárásnak lesz ebben nagy szerepe.

„A különütasság nem válik be, még egy volt világbirodalom esetén sem”

Mario Draghi: Európa egzisztenciális kihívás előtt áll a termelékenység növelése terén

Az EU veszélyesen le van maradva gazdasági riválisa, az Egyesült Államok mögött, és a létfontosságú beruházások finanszírozására új, közös hitelfelvételt kellene igénybe vennie – áll a szeptember 16-án közzétett, Mario Draghi, az Európai Központi Bank korábbi igazgatója által készített, az európai versenyképesség jövőjéről szóló jelentésben, amely „egzisztenciális kihívásnak” nevezte a termelékenység fokozását.

A jelentést, amelynek elkészítésére Ursula Von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke kérte fel az olasz szakértőt, Brüsszelben mutatták be az Európai Bizottság sajtótájékoztatóján, amelyről az MTI tudósított.

Mario Draghi a sajtótájékoztatón elmondta: új „közös adósságinstrumentumokat kell kibocsátani, amelyeket olyan közös beruházási projektek finanszírozására kell felhasználni, amelyek növelik az EU gazdasági teljesítményét, versenyképességét és biztonságát. A hidegháború óta most először kell valóban féltelnünk az önfenntartásunkat, és a kihívásokra adott egységes válasz soha nem volt még ilyen sürgető” – mondta.

Draghi szerint a közös hitelek felvétele csak akkor lehetséges, ha „a politikai és intézményi feltételek teljesülnek”. A másik megoldás véleménye szerint a magántőke hatékonyabb mobilizálása lenne az EU-ban, és előrelépést szorgalmazott az EU „tőkepiaci uniója” létrehozásának régóta húzódo folyamatában.

Arra is felhívta a figyelmet, hogy az Európai Uniónak sokkal összehangoltabb iparpolitikára, gyorsabb döntésekre és masszív beruházásokra van szüksége, ha gazdaságilag lépést akar tartani az Egyesült Államokkal és Kínával. „Európa a világ legnyitottabb gazdasága, így amikor a partnereink nem a szabályok szerint játszanak, akkor még inkább sebezhetőbb, mint mások” – idézi az MTI az elmondottakat. Draghi szerint továbbá az EU-nak évente 750-800 milliárd euró további beruházásokra van szüksége.

A jelentés taglalja, hogy az európai gazdaság növekedésének lassulása évek óta aggodalomra ad okot. „A különböző méretrészek alapján a GDP tekintetében

Ursula Von der Leyen,
az Európai Bizottság elnöke

A hosszú távú versenyképesség biztosításának egyetlen módja, ha a fosszilis tüzelőanyagokról a tiszta és körforgásos gazdaság felé fordul Európa

nagy szakadék tátong az EU és az Egyesült Államok között, amit elsősorban a termelékenység növekedésének erőteljesebb lassulása okoz Európában” – olvasható a jelentésben. A dokumentum arra is felhívja a figyelmet, hogy az uniós vállalatoknak egyszerre kell szembenézniük a külföldről érkező nagyobb versennyel és a tengerentúli piacokhoz való nehezebb hozzáféréssel.

A jelentés szerint az uniós országok már reagáltak az új kihívásokra, azonban hatékonyságukat korlátozza a koordináció hiánya. „Az egyes országok eltérő támogatási szintjei megzavarták az egységes piacot, a széttagoltság korlátozza a globális szintű

versenyhez szükséges méreteket, az EU döntéshozatali folyamata pedig bonyolult és lassú volt. Az EU-nak hatékony szakpolitikai koordinációt kell biztosítania a közös célok eléréséhez, és a meglévő irányítási eljárásokat olyan módon kell felhasználni, hogy azok a tagállamok, amelyek gyorsabban akarnak lépni, ezt megtehessék” – olvasható az elemzésben.

A jelentés azt is javasolja, hogy a tagállamok minősített többségi szavazását terjeszték ki több területre, és végső megoldásként a hasonlóan gondolkodó tagországok számára engedélyezzék, hogy egyes projektek esetében egyedül döntsenek.

Ursula Von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke a sajtótájékoztatón elmondta: Európa versenyképessége jövőjének az EU cselekvésének középpontjában kell állnia. A hosszú távú versenyképesség biztosításának egyetlen módja, ha a fosszilis tüzelőanyagokról a tiszta, versenyképes és körforgásos gazdaság felé fordul Európa, továbbá a versenyképesség érdekében tett erőfeszítéseknek együtt kell járniuk az európaiak jólétének növelésével – hangsúlyozta. Kiemelte, hogy támogatni kell az európai ipart, hogy az innováció révén szén-dioxid-mentessé váljon, ami később előnyére válik majd a globális versenyben. Csökkenteni kell az energiaárakat; mozgósítani kell az állami és magánberuházásokat; javítani kell az üzleti környezetet és csökkenteni kell a felesleges bürokráciát – tette hozzá a Bizottság elnöke. Hozzátette még, hogy fokozni kell a készségekbe történő beruházásokat, hogy minél több olyan ember kerüljön be a munkaerőpiacra, aki rendelkezik a tiszta és digitális áttálláshoz szükséges készségekkel – tudósított az MTI a sajtótájékoztatóról.

Delikát Zsuzsa: Az EU versenyképességének javításához átfogó európai szintű iparpolitika kellene

Az európai termelékenység növekedése lényegesen elmarad a versenytársainkétól. Ha az európai politika nem lép fel nagyon határozott intézkedésekkel a válság kezelésére, akkor nem látszik a kiút Európa számára. mondta Delikát Zsuzsa, az Oriens vezető elemzője, az MGYOSZ szakértője a Magyar Gyáriparnak, amikor arról is beszélt, hogy a BusinessEurope – aminek az MGYOSZ is tagja – létrehozott egy munkacsoportot, mely a kohéziós és regionális alapok támogatásainak új szempontok szerinti elosztását szeretné érvekkel megalapozni.

A BusinessEurope létrehozott egy munkacsoportot (BusinessEurope Regional and Cohesion Policy Working Group), hogy a következő, 2027-től induló EU-s költségvetési időszak kohéziós és regionális alapjainál már a tervezésben jobban érvényesülhessenek a BusinessEurope tagok szempontjai. Melyek ezek?

Delikát Zsuzsa: A munkacsoport célja, hogy összegyűjtse a BusinessEurope tagoktól, hogy milyen szempontoknak lenne érdemes érvényesülniük a kohéziós és regionális alapok pénzelosztásánál. Ez tulajdonképpen egy csatorna arra, hogy a gazdasági szereplők közvetlenül érvényesíthessék az érdekeiket ezen alapok működtetésénél. A BusinessEurope tagok pedig a tagszervezeteiktől gyűjtenék be ezeket az információkat, elképzeléseket. Szóval ideális esetben nem a MGYOSZ vagy én mondanánk meg, hogy mik a magyar cégek szempontjai, hanem ez az input tőlük kellene majd, hogy érkezzen.

Ön ebben a munkacsoportban az MGYOSZ-t képviseli. Vannak speciális magyar szempontok, melyeket jó lenne elfogadtatni a többi BE-taggal?

DZs: Ezt nem nekem kell megmondani, hanem az MGYOSZ tagjainak, tehát ezek még csak ezután körvonalazódnak. Személyes véleményem szerint jót tenne a magyar gazdaságnak, ha az EU- pénzek elosztásánál a jelenleginél sokkal inkább a termelékenység

javítását célzó támogatások lennének előtérben és politikai szempontok kevésbé érvényesülnének.

Ha a termelékenység javítása lenne a támogatás fő célja, milyen kritériumok kellenének majd az ellenőrzéshez?

DZs: Ezek meghatározásánál még nem tartunk, de mindenképpen könnyen mérhető KPI-mutatókról (Key Performance Indicator) kellene, hogy szó legyen.

A hírek szerint az is fontos lenne, hogy az EU átgondolja az eddigi kis- és középvállalati kategóriát, hogy nagyobb méretű vállalatok is támogatáshoz juthassanak. Miért lenne erre szükség?

DZs: A kkv-k és a nagyvállalatok között nem éles a határvonal (250 munkavállaló felett nagyvállalat, alatta kkv-nak minősül egy cég). Sok esetben éppen a támogatás tenné lehetővé, hogy egy kkv-ból nagyvállalat legyen, de visszatartó erő lehet, hogy a nagyvállalati státusz elérése a pénz visszafizetési kötelezettségével járhat. Közben az EU-nak pont az lenne a célja, hogy a globális piacon is versenyképes nagyvállalatok jöjjenek itt létre.

Ez a változtatási igény azt jelzi, hogy az EU támogatási rendszere nem elég hatékony?

DZs: Az előzetes megbeszélésen nem volt erről szó, de a hatékonyság na-

gyobb hangsúlyozása valószínűleg azt jelenti, hogy a vállalatok nem voltak elégedettek az eddigiekkel.

Összességében Ön hogyan látja, mennyiben segíti elő az EU versenyképességének erősítését a támogatási rendszer?

DZs: A támogatási rendszer leginkább az elmaradott régiók felzárkóztatását illetve a koronavírus okozta válság enyhítését célozza, nem feltétlenül versenyképesség-növelését szolgálja (lásd kkv- fókuszú támogatások). A hatékonyság előtérbe helyezése ezen is változtatna.

Az EU versenyképességének javítása folyamatosan napirenden van – egyelőre kevés eredménnyel. Nem csökken a különbség e téren az USA-hoz, Kínához viszonyítva. Sőt...

DZs: Igen, de ezt valószínűleg nem a regionális és a kohéziós politika fogja megoldani. Az EU versenyképességének javításához átfogó európai szintű iparpolitika kellene – valami olyasmi, mint ami a Draghi riportban szerepel.

Összefoglalná, milyen helyzetben van az európai gazdaság, s benne a magyar, ami indokolná, hogy a támogatások jobban a hatékonyság, s így a versenyképesség javítására irányuljanak...

DZs: Már már mindenki számára nyilvánvaló, hogy az európai ipar súlyos válsaggal küzd. Egyértelmű jelei vannak annak, hogy Európa piacot vesz Kínával és Amerikával szemben, különösen azokban a magas hozzáadott értékű feldolgozóipari szektorokban,

amelyek az európai gazdaság gerincét adják. A frissen megjelent Draghi-jelentés is megállapítja: Európa lemaradt, az európai termelékenység növekedése lényegesen elmarad a versenytársainkétól. Ha az európai politika nem lép fel nagyon határozott intézkedésekkel a válság kezelésére, akkor nem látszik a kiút Európa számára. Az európai gazdaság szerves részét alkotó magyar gazdaság értelemszerűen megsínyli Európa gyengélkedését. A gyenge hazai ipari tel-

jesítmény nem fog jelentősen javulni, amíg az európai gazdaság nem áll újra talpra. Ráadásul a magyar gazdaság is küzd az alacsony termelékenység-növekedés problémájával – a vállalati szektor beruházásainak alacsony szintje pedig azt vetíti előre, hogy nem fog változni a helyzet egyhamar. Ebben a nehéz helyzetben segítséget jelenthetne a magyar vállalkozások számára az EU regionális és kohéziós alapjaiból elérhető támogatásokhoz való hozzáférés.

Valamivel borúlátóbbá vált a globális üzleti szektor

A rövid távú világgazdasági növekedési kilátásokat valamivel borúlátóbban ítéli meg a globális üzleti szektor, mint az előző negyedévben, de súlyos recessziótól továbbra is csak a vállalatok elenyésző kisebbsége tart – áll az Oxford Economics Londonban ismertetett átfogó negyedéves felmérésében.

A ház a globális üzleti hangulatot mérő, saját fejlesztésű mutatója (Global Business Sentiment Index) alapján kimutatta, hogy a világgazdaság vállalati szektora – a várakozások középtékét tekintve – 2025 első felére a globális szintű hazai össztermék (GDP) 2,2 százalékos éves összevetésű növekedésével számol. Az Oxford Economics hangsúlyozza, hogy ez hozzávetőleg fél százalékponttal lassabb lenne az idei év eddigi szakaszában mért globális GDP-növekedésnél – idézi az MTI a felmérést.

A jövő év egészére szóló globális növekedési várakozások középtéke jelenleg 2,3 százalék, 0,1 százalékponttal gyengébb, mint az előző felmérésében, és jelentősen elmarad a cég saját várakozásától, amely 2,7 százalékos világgazdasági növekedést valószínűsít 2025-re.

A ház új hangulati felméréséből kitűnik az is, hogy az üzleti vállalkozások a korábbi-nál aggályosabbnak tartják a világgazdaságot terhelő, lefelé ható kockázatokat. A globális üzleti szektor az Oxford Economics mérési módszertana szerint jelenleg 1:8 megoszlású – vagyis 12,5 százalékos – esélyt lát arra, hogy a világgazdaság 2025-ben recesszióba kerül. A cég előző, júliusban elvégzett hasonló fel-

mérésében még nem érte el a 10 százalékot az üzleti vállalkozások által érzékelt recessziós kockázati esély.

Az Oxford Economics legfrissebb felmérésének résztvevői ugyanakkor még mindig csak 1:40 arányúra – vagyis mindössze 2,5 százalékosra – taksálják annak az esélyét, hogy a világgazdaság jövőre a 2008-2009-es globális pénzügyi válság időszakában tapasztalt mélységű recesszióba süllyed.

A felmérésbe bevont vállalatok 43 százaléka – a legnagyobb egyedi csoport – nagyon jelentős világgazdasági kockázatnak minősítette az amerikai Republikánus Párt elnökjelöltje, Donald Trump esetleges újbóli megválasztását. Az Oxford Economics hangsúlyozza: ez a harmadik olyan felmérése egymás után, amely a volt amerikai elnök újabb elnöki periódusához kapcsolódó félelmek erősödését jelzi a globális üzleti szektorban.

A többi geopolitikai léptékű feszültségforrással – a NATO és Oroszország, illetve Kína és Tajvan viszonyával, valamint a közel-keleti konfliktussal – kapcsolatos üzleti aggodalmak egyaránt számottevően enyhültek az elmúlt negyedévben az Oxford Economics globális hangulati felmérése szerint, amelyet az MTI ismertetett.

A MEGKÉRDEZETTEK

A tekintélyes gazdaságelemző műhely által kezelt 150 globális nagyvállalat összesen 6 millió alkalmazottat foglalkoztat, együttes éves üzleti forgalmuk hozzávetőleg kétezer milliárd dollár.

NGM: a vendégmunkások foglalkoztatásának szabályai tovább szigorodhatnak

A magyar munkavállalók és családjaik minél erőteljesebb védelme érdekében tovább szigorodhatnak a vendégmunkások foglalkoztatásának szabályai. Hamarosan megkezdődik azon rendelettervezet társadalmi egyeztetése, amely – a magyar munkahelyek és a hazai munkaerőpiac védelme mellett – tovább segítheti az álláskeresőket által igénybe vehető képzések megszervezését, ezzel érdemben hozzájárulva a hazai munkaerő-tartalék mozgósításához és az aktivitás további növeléséhez – jelentette be a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM).

Az MTI által idézett közlemény tájékoztatott arról, hogy a tervezet értelmében – amely a kormányzati portálon hamarosan elérhetővé válik – egységessé válhatnak a munkavállalási engedélyek esetében alkalmazott szankciók, vagyis az engedély iránti kérelmet minden olyan esetben el kell utasítani, ahol a munkáltatóra a kérelem benyújtását megelőző egy éven belül munkaügyi vagy munkavédelmi bírságot szabtak ki.

A tervezet alapján az engedély kiadása elutasítható lenne akkor is, ha a munkáltató alaptalan feltételekkel elzárkózik a magyar munkavállaló foglalkoztatásától, vagy rosszsziszemű magatartást tanúsít a közvetítési eljárások során. A visszaélések elkerülése érdekében, a magán munkaközvetítők számára ezentúl tilos lesz az Európai Unión kívülről érkező, harmadik országbeli állampolgárok közvetítése.

Az NGM kifejtette: a hazai munkaerő-tartalék aktivizálásához és a vállalkozások munkaerőigényének minél erőteljesebb kielégítéséhez nélkülözhetetlenek a tényleges munkaerőpiaci igényeknek megfelelő kép-

zések. A tervezet ennek megfelelően a képzés-kínálatot sokkal erőteljesebben a gazdaság és a munkaerőpiac igényeihez igazíthatja. Az ösztönző-rendszer könnyítheti a képzések megszervezését, bővíti az álláskereső számára elérhető, az élethelyzetükhöz és a munkaerő-piaci kereslethez egyaránt igazodó képzés-kínálatot. Az új elemek bevezetésével egyszerűsödhet a megfelelő képzések kiválasztása, az eddigiekhez képest több támogatási lehetőséget is be fognak vezetni az álláskereső és a közfoglalkoztatottak képzésben való részvételének ösztönzése érdekében.

Az NGM közleményében kiemelték: a kormány számára a magyar munkaerő és a magyar munkahelyek védelme az első, ezért Magyarországon továbbra is csak a magyar állam által meghatározott célból, jogcímen, és feltételek teljesülése, valamint az állam ilyen döntése esetén lehet átmenetileg tartózkodni és munkát vállalni. A jogszabályok értelmében külföldi munkaerő alkalmazására továbbra is kizárólag csak akkor kerülhet sor, ha magyar munkaerővel már nem tölthetők be az üres álláshelyek – fogalmazott az NGM az MTI által idézett közleményben.

Egyre több vállalatfelvásárlást előz meg ESG szempontú átvilágítás is a KPMG tanulmánya szerint

A KPMG International legfrissebb kutatása szerint a gazdasági és geopolitikai kihívások ellenére az ESG (környezeti, társadalmi és irányítási) szempontok egyre fontosabb szerepet játszanak a vállalati felvásárlásokat és összeolvadásokat (M&A) megelőző átvilágítások során világszerte. A globális szervezet éves ESG Due Diligence tanulmánya, amely már harmadik éve készül, rámutat arra, hogy az ESG prioritása az elmúlt egy-másfél évben növekedett, annak ellenére, hogy számos országban a vállalatfelvásárlások piaca lassulást mutatott a magasabb kamatlábak következtében.

Több mint 600 aktív üzleti döntéshozó osztotta meg véleményét a KPMG kutatásában, értékes betekintést nyújtva arról, hogy a vezető befektetők és tanácsadók hogyan kezelik az ESG átvilágítás gyakorlati kihívásait. A 2022-es első tanulmányban világosan kiderült, hogy az üzleti szakemberek gyakorlati nehézségekkel küzdenek az ESG szempontok kezelésében, annak ellenére, hogy egyre nagyobb jelentőséget tulajdonítanak azoknak az átvilágítások során. Az idei globális jelentés szerint már az üzleti döntéshozók 70%-a számolt be az ESG szempontú átvilágítások fontosságának növekedéséről az elmúlt 12-18 hónapban. Ötből négy válaszadó mondta, hogy a szélesebb értelemben vett ESG szempontok már kifejezetten szerepelnek a vállalatfelvásárlások kapcsán összeállított feladatlistájukon – ez az arány 2023-ban még csak 74% volt. Ez a növekedés annak ellenére történt, hogy a felvásárlási aktivitás csökkent, és egyes országokban az ESG

megítéléséről politikai szintű viták is folynak.

Előre tekintve, az üzleti döntéshozók több mint fele (57%) nyilatkozott úgy, hogy várhatóan ESG szempontú átvilágítást is fog végezni az elkövetkező két évben a legtöbb tranzakciója során. Mindössze 6% jelentette ki egyértelműen, hogy nem tervez ilyen típusú átvilágítást a jövőben.

A KISEBB VOLUMENŰ ÜGYLETEKNÉL IS TERJED

„Az itthoni adásvételi tranzakciók esetében az ESG szempontú átvilágítás még relatíve ritkán fordul elő dedikáltan, de a közelmúltban is egyre többször volt rá példa” – nyilatkozta Rakó Ágnes, a KPMG ESG szolgáltatásokért felelős partnere. „A világ ebbe az irányba megy, és az ESG szempontok vizsgálata várhatóan el fog terjedni a relatíve kisebb volumenű ügyleteknél is.”

A tanulmány azt is kimutatta, hogy az üzleti döntéshozók elsősorban azért vé-

geznek ESG elemzést, mert hisznek abban, hogy a fenntarthatósággal kapcsolatos kockázatok és lehetőségek korai azonosítása számszerűsíthető értékkel bír. A befektetők másik fontos motivációja, hogy az ESG szempontok értékelése segít megfelelni a szabályozási követelményeknek, ezt a globális válaszadók 44%-a említette. Jelentős regionális különbségek is vannak ugyanakkor ebben a tekintetben: Európa, Ázsia és a Csendes-óceán térsége sokkal fontosabbnak tartja a szabályozási követelményeket, mint az amerikai régió.

BELSŐ MOTIVÁCIÓK VS. KÜLSŐ ELVÁRÁSOK

Az üzleti döntéshozók közel háromnegyede szerint az ESG Due Diligence fontossága azért is nőtt, mert az üzleti érintettek elvárásai is megváltoztak ezen a területen. Ez azonban vállalatonként eltérő módon jelenhet meg. Például a Private Equity ala-

pok kezelői számára a forrást biztosítók követelményei nagyon fontos szerepet játszanak. Emellett a válaszadók mintegy kétharmada jelezte, hogy üzleti stratégiájuk legutóbbi frissítése után nőtt számukra az ESG átvilágítás relevanciája.

Az ESG növekvő jelentősége ellenére megfigyelhetők azért kevésbé pozitív tényezők is. A felmérés szerint a vállalati befektetők 60%-a és a pénzügyi befektetők 80%-a relatíve alacsony költségvetést különített el az ESG átvilágításra, amellyel potenciálisan korlátot szabott a külső tanácsadóknak abban, hogy a tranzakciók szereplők által elvárt magas minőségű átvilágítási munkák készülhessenek.

A befektetők továbbra is küzdenek azzal, hogy meghatározzák az ESG átvilágítás észszerű volumenű, ugyanakkor végre is hajtható terjedelmét, figyelembe véve azt is, hogy ehhez, illetve a potenciális megállapítások számszerűsítéséhez a céltársaságok részéről minőségi adatszolgáltatásra van szükség. „Van azért elmozdulás ebbe az irányba, hiszen a tisztánlátás minden érintett fél érdeke lehet: A jobb minőségű ESG dokumentáció bázisán az eladók és az eladói oldali tanácsadók mélyebb, az értékteremtés szempontjából relevánsabb elemzéseket végezhetnek, amely révén jobb tárgyalási feltételeket tudnak

teremteni a tranzakciók során” – teszi hozzá Rakó Ágnes. Az ESG átvilágítást, illetve az üzleti/kereskedelmi és működési átvilágítást végző csapatok közötti szinergiák is egyre világosabbá válnak.

A KPMG ESG Due Diligence Tanulmány 2024 világosan mutatja, hogy az ESG szempontok egyre fontosabbak az M&A tranzakciókban, de a költségvetési korlátok és az adatminőségi problémák továbbra is jelentős kihívásokat jelentenek, amelyek megoldása szükséges az átvilágítás hatékonyságának maximalizálása érdekében.

KPMG Magyarország

Az ÉVOSZ szorgalmazza az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások felhasználhatóságát otthonteremtésre

Az ÉVOSZ(az MGYOSZ tagszervezete) szorgalmazza, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárakban megtakarítók szabad önrendelkezésük alapján, adómentesen felhasználhassák pénztári megtakarításaikat otthonteremtésre, lakásfelújításra – közölte az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ) az MTI-nek eljuttatott közleményében.

A szakszövetség szerint újra kellene gondolni az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások szigorú feltételekhez kötött felhasználhatóságát. Az ÉVOSZ közleményében emlékeztetett, hogy a hosszútávú lakossági lekötött megtakarítások otthonteremtési célú, adómentes felhasználási lehetőségét a Gazdasági Kabinet is vizsgálta augusztus végi ülésén.

A szakszövetség álláspontja szerint a 10 év utáni tőke-megtakarítások lakáscélú felhasználása adókedvezményt kapva elősegítené az idősebb állampolgárok elavult otthonainak megújítását, új otthonokba költözésüknek jobb finanszírozhatóságát. Rámutattak, hogy az elavult, felújításra szoruló lakóingatlanok nagy száma a vidéki kistelepülésekre jellemző, ahol ráadásul idős tulajdonosok lakják az épületeket. Az ÉVOSZ szerint van elegendő hazai gyártású építési termék és kivitelezői kapacitás ahhoz, hogy a lakáscélú, otthonteremtési fogyasztást növekvő mértékben kiszolgálja. Az ÉVOSZ a belföldi lakossági fogyasztás kiemelt területének tekinti az otthonteremtésre, a lakásfelújításokra fordított értékteremtő fogyasztást – olvasható a közleményben.

KSH: CSÖKKENT AZ ÉPÍTŐIPARI TERMELÉS JÚNIUSBAN

2024 júniusában az építőipari termelés volume-ne a nyers adatok szerint 1,4 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbtól. Az építményfőcsoportok közül az épületek építésének termelése 4,2 százalékkal csökkent, az egyéb építményeké 4,3 százalékkal nőtt – jelentette csütörtökön a Központi Statisztikai Hivatal (KSH).

Koji László, az ÉVOSZ elnöke az MTI-nek elmondta: fontos lenne, hogy ha megteremtik az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások ingatlancélú felhasználását, akkor ezzel párhuzamosan csökkentsék a lakáscélú hitelek kamatát, hogy az emberek, ha szükséges hitellel tudják kiegészíteni megtakarításaikat. Úgy vélte, addig, amíg a hitelek kamata meghaladja az 5 százalékos lélektani határt, érdemi javulás nem várható a lakáspiacon.

Kétéves felkészülési idővel, hatályba lépett a Mesterséges Intelligencia (MI) Rendelet, azaz az AI Act

Az Európai Unióban augusztusban lépett hatályba az „AI Act”, azaz a Mesterséges Intelligencia (MI) Rendelet. A jogszabály célja, hogy egyensúlyt teremtsen a technológiai fejlődés előmozdítása és a biztonságos alkalmazás feltételeinek garantálása között.

Arendelkezések nagy többségét a tagállami felkészülési feladatokra szabott kétéves időszakot követően, 2026-tól kell majd alkalmazni. Az MI Rendelet végrehajtásának felkészülési folyamatában jelentős szerepet játszik az EU tagállamainak képviselőiből álló Európai Mesterséges Intelligencia Testület, amely hidat képez Brüsszel és a tagállamok között, ezáltal segítve a rendelet végrehajtását, az ahhoz kapcsolódó ajánlások kidolgozását és a hatósági gyakorlatok egységesítését.

Az Európai Mesterséges Intelligencia Testület nemrég elfogadott eljárásrendje szerint Magyarország folyamatban lévő soros elnökségére tekintettel hazánk tölti be a testület levezető elnöki tisztségét 2024 végéig. Magyarországot a testületben Szolnoki Szabolcs, a Nemzetgazdasági Minisztérium technológiáért felelős helyettes államtitkára képviseli, valamint a Neumann NKft. és a Kormányzati Informatikai Ügynökség szakértői is részt vesznek a magyar delegáció munkájában.

Jelenleg az unió összes tagállama célzottan készül a rendelet gyakorlati alkalmazására. A felkészülés az EU egésze számára

kihívást és egyben feladatot is jelent, hisz az MI Rendelet a témát érintő első szabályozásként nem rendelkezik korábbi mintákkal vagy bevett gyakorlatokkal, így a részletek kidolgozása közös erőfeszítést kíván – idézi az MTI az NGM-közleményt. A magyar álláspont szerint az MI Rendelet erős jogi kereteket nyújt a mesterséges intelligencia biztonságos és

felelős használatához.

Az NGM közleménye úgy fogalmaz, hogy „elköteleztük magunkat, hogy az MI Rendelet végrehajtását oly módon kell megszervezni, hogy a hazánkban is kialakítandó szervezeti keretek erősítsék a KKV-k verseny-

képességét és elősegítsék a gazdasági növekedést. Levezető elnökként kiemelt kötelességünk e közös uniós érdekek érvényre juttatása, valamint a teljes európai MI ökoszisztémával kapcsolatos folyamatos párbeszéd fenntartása.” – írja az MTI.

Felmérés a mesterséges intelligencia használatáról

A többség nyitottan áll a mesterséges intelligenciához (MI) Magyarországon, ugyanakkor még kevesen használják azt. Bár 79 százalék azok aránya, akik úgy vélik, hogy tudják, mi a mesterséges intelligencia, annak gyakorlati hasznosításában csak 3,9 pontot érnek el egy 10-es skálán – derült ki a Publicis Groupe Hungary és a GKID Research & Consulting reprezentatív kutatásából.

Az MTI által ismertetett több mint kétezer résztvevős kutatás szerint a mindennapokban a válaszadók 26 százaléka használ MI-alapú alkalmazásokat, leggyakrabban fordításra (53 százalék), általános keresésekhez (45 százalék) és személyes kérdések megválaszolására (35 százalék). Kiemelkednek a diákok, 78 százalékuk használja az MI-t iskolai feladatokhoz.

A legismertebb MI-eszközök közé tartoznak a nyelvfelismerési és gépi fordítási szoftverek, amelyeket a lakosság 69 százaléka ismer, és 51 százaléka aktívan használ. Ezen túl a válaszadók harmada használ chatbotokat és virtuális ügyfélszolgálati asszisztenseket, míg 26 százalékuk olyan virtuális okos asszisztenseket, mint a Siri vagy a Google Assistant. A kutatás szerint jelentősek a generációs különbségek is az MI használatában: a fiatalabbak, különösen a Z generáció, aktívan használja a MI-t, míg az idősebbek inkább elméleti szinten támogatják a technológia megismerését. A Z generáció (1997-2012) 91 százaléka ismeri a MI fogalmát, 46 százaléka napi szinten használja.

A MI alapú megoldások, például a ChatGPT iskolai feladatok megoldásában is gyakran használt eszköz.

A kutatás rávilágít arra, hogy a fehérgalléros munkavállalók egyre inkább kísérleteznek a MI alkalmazásával, bár a technológia széles körű és megbízható használata még nem elterjedt. A válaszadók 27 százaléka már használt mesterséges intelligenciát a munkahelyi feladatok megoldására, 18 százalékuk pedig adatelemzéshez is bevonta a MI-t. Mindazonáltal az irodai dolgozók 40 százaléka továbbra sem használja a MI-t, vagy nem biztos annak hatékonyságában.

Az MI-érettség mérésére bevezették az „AI Readiness Index”-et, ami egy 10 fokú skálán vizsgálja a válaszadók MI-hez kapcsolódó aktuális tudását, használati szokásait, a munkájukra és a hétköznapiakra gyakorolt hatását. Ez alapján a magyar lakosság AI Readiness Indexe 3,9 pont lett, a magánéletre-hétköznapiakra gyakorolt hatása érte el a legmagasabb pontot (5,2), míg a kihasználás a legalacsonyabbat (2,8).

2024. évi jelentés az energiaunió helyzetéről: az EU közelebb került a biztonságos, versenyképes és megfizethető energiához

Az Európai Bizottság közzétette az energiaunió helyzetéről szóló, 2024. évi jelentést, amely bemutatja, hogy az EU miként kezelte az energiapolitikai környezet terén a jelenlegi Bizottság megbízatása során jelentkező példátlan kihívásokat, kialakítva a tiszta energiára való átállás megvalósításához szükséges szabályozási keretet, valamint lefektetve a gazdasági növekedés és a versenyképesség fellendülésének alapjait. Az évente kiadott jelentés arról számol be, hogy milyen előrehaladást ért el az EU az energiaunió célkitűzéseinek megvalósítása terén.

BUDAPESTEN ÜLÉSEZTEK AZ EURÓPAI ENERGIA-SZABÁLYOZÓ HATÓSÁGOK VEZETŐ FÓRUMAI

Az európai uniós villamosenergiapiaci integrációs projektek aktuális kérdései, valamint a jövőbiztos árampiaci modellről szóló tanulmány ütemterve is napirenden volt az Európai Energiaszabályozók Tanácsa (CEER) Közgyűlésén, és az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége (ACER) Szabályozók Tanácsa kétnapos budapesti ülésén – közölte a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) az MTI-vel.

A jelentés kiemeli, hogy az elmúlt években az Uniónak sikerült elhárítania az energiaellátás biztonságát fenyegető kritikus kockázatokat, visszaszerezte az energiapiac és az árak feletti irányítást, és sikerült felgyorsítania a klímasemlegességre való átállást. Az EU emellett az ukrán energiarendszert erő, szűnni nem akaró orosz támadások ellenére is rendületlenül kiállt Ukrajna mellett.

A jelentés leszögezi, hogy a jövőben foglalkozni kell majd az olyan új és kialakulóban lévő kihívásokkal, mint a megújuló energiaforrásokat és az energiahatékonysági célokat illetően jelenleg tapasztalható ambícióhiány, a fokozódó energiaszegénység, az energiaárak terén a többi globális versenytárhoz képest mutatkozó különbségek, valamint az új, stratégiai kritikus függőségek kialakulásának kockázata. E kihívások terén határozott szakpolitikai válaszra, valamint fokozott uniós és tagállami szintű erőfeszítésekre, azaz összehangoltabb koordinációra, erő-

sebb piaci integrációra és határozottabb együttes fellépésre lesz szükség – idézi a jelentést az Európai Bizottság magyarországi kirendeltsége.

A jelentésről tartott brüsszeli sajtótájékoztatón – melyről az MIT tudósított – Kadri Simson, az energiaügyekért felelős uniós biztos kijelentette: Európai Unió teljes mértékben elkötelezett az orosz gáz fokozatos kivonása mellett, ez ugyanis megtehető anélkül, hogy kihívást jelentene Európa energiaellátásának biztonságára. Közölte, az Európai Unió a tagállamokkal közösen az Ukrajnán keresztül érkező, Oroszországból származó gáz tranzitjára vonatkozó megállapodások lezárására törekszik – szavai szerint ugyanis – az EU képes létezni anélkül, hogy gázellátása az ukrán tranzitútról származna. „Együtt sikerül véget vetnünk az orosz foszszilis tüzelőanyagoktól való több évtizedes függőségnek. Amíg korábban évente 150 milliárd köbméter gázt importáltunk Oroszországból, ma már kevesebb, mint 50-et” – idézte az MTI az uniós biztost.

Eurobarométer: az uniós energiapolitikának megfizethetőbb energiaárakat kell biztosítania

Az európaiak 40 százaléka szerint az uniós energiapolitikának megfizethetőbb energiaárakat kell biztosítania, a jelenleginél több uniós és nemzeti szintű erőfeszítést látna szívesen annak érdekében, hogy megfizethetőbbé váljanak az energiaárak – derült ki az Európai Bizottság által közzétett Eurobarométer-felmérésből.

A felmérés szerint a megkérdezettek 53 százaléka vélekedett úgy, hogy az EU-nak arra kellene összpontosítania a tagállamokat, hogy összpontosítsanak az energiaszegénységben élő háztartásokat támogató intézkedésekre, az energiafogyasztás csökkentésére (50 százalék), vagy olyan intézkedésekre, amelyek segítik az embereket a megújuló energiaforrásokból történő energiatermelésben vagy -fogyasztásban (50 százalék).

A válaszadók 79 százaléka értett egyet azzal, hogy az éghajlat-politikai célok érdekében hozott intézkedések új munkahelyeket teremtenek és beruházásokat vonzanak a tisztaenergia-ágazatban. A válaszadók 76 százaléka vélte úgy, hogy az uniós szakpolitikák csökkenteni fogják az energiainporttól való függőséget, 69 százaléuk pedig úgy véli, hogy csökkenteni fogják a háztartások és a vállalkozások energiaszámláit.

A megkérdezettek 77 százaléka fokozottabb uniós szintű koordinációt támogatna az energiaügyi kérdésekben. 62 százaléuk nyilatkozott úgy, hogy Európának diverzifikálnia kell energiaforrásait, többek között a megújuló energiaforrásokba való beruházás révén, 54 százaléuk pedig úgy nyilatkozott: ahol csak lehetséges, energiát kell megtakarítani. A válaszadók 33 százaléka szerint az EU-nak be kellene ruháznia az innovatív energiatechnológiákba, további 30 százaléuk pedig úgy vélekedett, hogy az energiafogyasztás csökkentésére kellene összpontosítani – ismerteti az MTI a felmérést.

A megkérdezettek 35 százaléka emelte ki a megújuló energiával kapcsolatos beruházások támogatásának fontosságát. Mások azt állították, hogy az EU megkönnyítette a fogyasztók számára az energiaellátás (24 százalék) vagy az energiahatékony termékek (18 százalék) választását.

Az uniós energiacímkekkel kapcsolatban a válaszadók háromnegyede (75 százalék) úgy nyilatkozott, hogy az etikett befolyásolta a választását, amikor az elmúlt öt évben készüléket vásárolt. A válaszadók több mint háromnegyede (77 százalék) úgy nyilatkozott, hogy személyes lépéseket tett, vagy jelentősen megváltoztatva szokásait, hogy kevesebb energiát használjon otthonában az elmúlt öt év során. 55 százalék volt azok aránya, akik úgy nyilatkoztak, hogy közlekedési eszközeiket az energiafogyasztás csökkentése érdekében megváltoztatták, és tízből négy ember (41 százalék) nyilatkozott úgy, hogy változtatott munkahelyi energiafogyasztási szokásain.

A válaszadók 44 százaléka számolt be arról, hogy szigetelte lakóépületének tetejét, ablakait, vagy padlóját. Mintegy 27 százalék volt azok aránya, akik új kazánt vásároltak, és 22 százalék volt azok aránya, akik napelemet telepítettek.

Tízbe közel négy (37 százalék) megkérdezett azt állította, hogy pénzügyi okok miatt nem hozott intézkedéseket az energiahatékonyság érdekében – idézi az MTI a felmérést.

Vizsgálják az adatközpontok energiahatékonyságát európai uniós szinten

A legalább 500 kilowatt (kW) telepített IT kapacitással rendelkező adatközpontok tulajdonosainak és üzemeltetőinek 2024-től nyilatkozniuk kell energiahatékonyságukról a felülvizsgált Energiahatékonysági Irányelv értelmében; ez a rendelkezés Magyarországon 10-15 állami és piaci szereplőre terjed ki, például telekommunikációs cégekre – közölte az adatközpontok számára mérnöki szolgáltatást nyújtó H1 Systems az MTI-vel.

Arendeletben érintett adatközpontoknak először ez év szeptember 15-ig kellett nyilatkozniuk a tavalyi energia felhasználásukról, így egyebek mellett villamosenergia-fogyasztásukról, vízfelhasználásukról, valamint – ha rendelkeznek vele – a megújuló energiaforrások alkalmazásáról. Az adatokat jelenteniük kell jövőre is, akkor már május 15. lesz a határidő, és az idei energiafogyasztásukat kell alapul venniük. A cél az, hogy többlépcsős folyamatban, három éven belül a teljes iparágra kiterjesszék az adatszolgáltatási kötelezettséget.

A közleményben a Nemzetközi Energiaügynökség adatait idézve rámutattak, hogy az adatközpontok 2022-ben világszerte 460 terawattóra (TWh) villamos energiát fogyasztottak, ami a globális villamosenergia-felhasználás 2 százaléka. Az előrejelzések szerint az adatközpontok villamosener-

gia-fogyasztása 2026-ra megduplázódhat, hiszen a mesterséges intelligencia és a kriptovaluta bányászat intenzív növekedési fázisban vannak. Jelenleg az adatközpontok villamosenergia-igényének mintegy 40 százaléka a hűtéssel függ össze.

A H1 Systems felmérést végzett a Magyarországon működő adatközpontok körében, amelybe a legalább 500 kilowatt (kW) telepített IT kapacitással rendelkezők mellett a kisebb szereplőket is bevonták, így végül több mint 30 cég válaszait dolgozták fel.

A kutatás eredményei alapján megállapították, hogy a jelentéstételre kötelezett vállalatok kiemelten foglalkoztak az elmúlt három évben adatközpontjuk energiafelhasználásának javításával, például gépeik korszerűsítésével és az üzemeltetési folyamatok optimalizálásával. Azonban az is kiderült a felmérésből, hogy a megkérd-

zetteket a vízfelhasználás mérséklése és a hűtési megoldások korszerűsítése kevésbé foglalkoztatta.

Utóbbi kapcsán a H1 Systems arra hívta fel a figyelmet, hogy az adatközpontok üzemeltetésekor a legfontosabb cél a géptermék hőmérsékletének és páratartalmának optimális és stabil szinten tartása. A bent keletkező nagy mennyiségű hőt a gépészet a szabadba áramoltatja, így a teljes hőkibocsátás veszteségként értelmezendő. Az újabb generációs szerverek miatt azonban olyan mértékben nő majd a hőkibocsátás, amelyet az eddig alkalmazott technológiákkal nem lehet biztonságosan és energiahatékonyan kezelni.

A hatékonyságot segítheti a keletkező hő másodlagos felhasználása is, ami szintén egy felfutóban lévő technológiai irány – idézi az MTI a H1 Systems közleményét.

Az EU a WTO-hoz fordult az uniós tejtermékekre vonatkozó kínai szubvencióellenes vizsgálat miatt

Az Európai Bizottság konzultációs kérelmet nyújtott be a Kereskedelmi Világszervezethez (WTO), amelyben kifogásolja, hogy Kína szubvencióellenes vizsgálatot indított az EU-ból származó egyes tejtermékek behozatala ellen – jelentette be a brüsszeli testület szeptember 23-án.

Kína a múlt hónapban vizsgálatot indított az EU egyes tejtermékekre vonatkozó mezőgazdasági támogatásai ellen. Peking a 10 százaléknál magasabb zsírtartalmú folyékony tej és tejszín, valamint az EU-ból származó különböző típusú sajtokra vonatkozó támogatások ellenőrzését helyezte kilátásba.

A vizsgálat az EU közös agrárpolitikája, valamint egyes nemzeti és regionális programok keretében nyújtott támogatásokra irányul. A Európai Bizottság biztos abban, hogy ezek a támogatási rendszerek teljes mértékben összhang-

ban vannak a nemzetközi szabályokkal, és nem okoznak kárt a kínai tejiparnak – idézi a testület sajtóközleményét az MTI.

Az EU lépését „az a kialakulóban lévő minta indokolta”, miszerint Kína rövid időn belül kereskedelmi védelmi intézkedéseket kezdeményez, amelyek megkérdőjelezhető állításokon és elégtelen bizonyítékokon alapulnak. „Hétfőn a WTO-nál megtámadtuk Kína szubvencióellenes vizsgálatát az uniós tejtermékek ellen. Meggyőződésünk, hogy az uniós tejipari export nem okoz kárt a kínai tejiparnak. Megvédjük az uniós

termelőket a kereskedelmi védelmi eszközökkel való visszaélésekkel szemben, valamint a szabályokon alapuló kereskedelmet” – írta az X-en közzétett bejegyzésében Valdis Dombrovskis, az Európai Bizottság kereskedelempolitikáért felelős biztos.

A bizottság szeptember 23-i bejelentése a WTO vitarendezési eljárásának első lépését jelenti. Ha a konzultáció nem vezet kielégítő megoldáshoz, az EU kérheti, hogy a WTO hozzon létre egy külön panelt, amely dönt majd a vizsgálat megindításáról.

Futballhackerek – Az adatanalízis művészete

„Mekkorát változott a labdarúgás! Minden bonyolultabb lett benne... de közben szebb is” – ez a könyv mottója. S közben, a világ egyik legnépszerűbb sportjaként, korunk egyik kiemelkedő gazdasági üzletága is, a klubok nyereségorientált vállalkozások, az ígéretes –, s még inkább a már jó focisták az árucikkeik, a globálissá vált médiának köszönhetően pedig a kiemelkedő játékosok és összezsapásaik reklámhordozók, amin ők is, a klubok is sokat keresnek.

Utóbbiaknak ott vannak a közvetítési díjak is – már ha érdemes a meccseket közvetíteni. A nagyságrendekhez egy adat: az egy játékosért fizetett összeg Guinness-rekordja 222 millió euró, s a Paris Saint-Germain fizette a brazil Neymarért. Szükségszerű tehát, hogy az üzletág támaszkodjon mindenre, ami a pályán elért teljesítményt segíti, így a legmodernebb csúcstechnológiákra is. Erről szól a veterán szakíró könyve.

„Szépen megírt betekintés a futball adatforradalmába” – írja a The Times. „Jól megírt, gondolatgazdag mű. Megismertet Európa számos leginnovatívabb futball gondolkodójával” – véli a Goodreads.

„A sport története felfogható egy állandó kísérletként arra, hogy elfogadjuk a játék szélsőleges természetét. És éppen ezért annyira fontos, hogy szisztematikus, strukturált módon dolgozzunk rajta” – írja Biermann. Ugyanakkor a csúcstechnológiákat épp arra használják, hogy a győzelem minél kevésbé múljon a szerencsén.

Idézet a Goodreads ajánlójából: „A futball jövője már itt van, adatforradalma pedig épp elkezdődött. A fejlett metrika és a részletes analízis érkezése átalakítja a modern játékot. Már képesek vagyunk teljes mértékben kiértékelni a játékos teljesítményét, elemezni a szerencse szerepét, és mérni, valójában mi vezet a nyeresre. Nincs visszaút. Folyik a verseny a leggazdagabb futballklubok között, és velük kívülállók olyan csoportjával, mint a kockák és a szabálytörők, akik a feje tetejére állítják a játékot elképesztő innovációikkal. A győzelem többé nem csak ahhoz kötődik, mi történik a pályán, hanem szintúgy az ütközethez, amely a tanácsstermekben zajlik, valamint a képernyőn, határokon átvéve, ahogy a világ legjobb

Christoph Biermann::

FUTBALLHACKEREK
Az adatanalízis művészete

Jaffa Kiadó, 2024

elméi törekszenek előnyt szerezni legádázabb versenytársaikkal szemben. Biermann Európát és az USA-t bejárva ezen mindent átformáló felfordulások közepébe hatolt, beszélt a világ nagy klubjainak tudósaival, edzőivel, menedzsereivel, játékosmegfigyelőivel és pszichológusaival, s felfedte a gyakran elképesztő igazságokat e gyönyörű játék mögött.”

Valaha nagyra becsült szakma volt a játékosmegfigyelő, prospector: szakember, aki értékes anyagok új lelőhelyét képes felkutatni. Így kutatnak ma a játékosmegfigyelők a klubok számára ígéretes tehetségek után, s – amint olvashatjuk – „a legjobb játékosmegfigyelők egyszer csak közbeszéd tárgyává váltak, és átigazolási díjat kell fizetni értük, mint a legjobb játékosokért.”

A Bevezetésben a szakíró-újságíró Raphael Honigstein így ír a szerzőről és e művéről: „A labdarúgás leírásakor nem egy dolgot próbál megragadni, hanem a teljes valóságot: az elképesztően kifinomult ötletek és nevetséges sutaság, a világraszóló szenzáció és a mindennapos banalitás alig átlátható egyvelegét. Elénk tárja a játék belső ellentmondásait, s az adattudomány fenegyerekeit, akik megszállottan dolgoznak azon, hogy a labdarúgást az eddigi konvenciókat megkérdőjelező számadatok sorával írják le. Lelkesen próbálja megérteni, hogy mi zajlik ennek az egyszerű, örült, kusza játéknak a felszíne alatt, és ennél is nagyobb örömet okoz neki, ha csodálatos felfedezéseit megoszthatja másokkal.”

S egy jellemző fejezetcím és alcím: Friss látszmód – napjainkban az összetett matematikai modellek segítenek alaposabban elemezni a játékot.

Dr. Osman Péter

Földönkívüli civilizációk és az emberiség jövője

„Hogyan készülünk fel a kapcsolatra és kölcsönhatásra földönkívüli civilizációval? Miként tud fajunk csillagközivé válni? Loeb mesterien vet fel előttünk álló, kritikus fontosságú kérdéseket. Ötvözve élvonalbeli tudományt, fizikát és filozófiát, forradalmasítja a földönkívüli életre irányuló kutatásunk megközelítését, és felkészülésünket a felfedezésére” – idézet a Goodreads ajánlójából.

Meghosszabbítani civilizációknak fennmaradását – ez a legnagyobb kihívás, amivel a csillagközi emberiségnek szembe kell néznie. Amennyiben itt kudarcot vallunk, az összes többi tevékenységünk, legyen akár tudományos, akár másféle, értelmetlenné válik – olvasható a könyvben. „Az emberi civilizáció előreláthatóan fennmarad még pár száz évig, de nem sokkal tovább. De elkerülhetetlen lenne a statisztikailag valószínűsíthető végzetünk? A statisztikai valószínűségek megváltozhatnak, ha egy korábban figyelmen kívül hagyott tényező is képbe kerül. Az egyik ilyen a mesterséges intelligencia.”

„Ennek a könyvnek az a célja, hogy lelkesedést ébresszen és tartson fenn a csillagközi jövőnkkel kapcsolatban. Hatalmas kozmológiai változásoknak lehetünk tanúi egy olyan időszakban, amikor egyre több bizonyítékot kapunk arra nézve, hogy nem vagyunk egyedül, és hogy módunkban áll kezdeményezni közelebbi találkozásokat a csillagrendszerünkön túli univerzumban és mindazzal, ami benépesíti. Ezzel a lehetőséggel pedig élni is fogunk.”

A könyv szerzőjéről ezt írják a Harvard honlapján: „A »tudomány professzora« az Egyetemen, ő vezette a Stratégiai Védelmi Kezdeményezés (a »csillagháború« program, amely kiűtötte a Szovjetuniót – OP) által támogatott első nemzetközi projektet (1983–1988), 1988–93 a Princeton-i Institute for Advanced Study tagja (itt dolgozott Einstein és Neumann János is), majd a Harvard Egyetemen kapott végleges státust. Egyidejűleg látogató professzora a Weizmann Institute of Science-nek, és Senior Professor a Tel Aviv University Fizika és Csillagászat Intézetében. Ezernél több cikket írt a kutatásairól, és 8 könyv szerzője” A honlap hosszan sorolja Loeb élvonalbeli tudományos státuszait és elismeréseit, valamint a világlapokat, amelyek bestseller listáin könyvei szerepelnek.

Avi Loeb:

CSILLAGOK KÖZÖTT
Földönkívüli civilizációk
és az emberiség jövője
az univerzumban

Agave Könyvek, 2024

mányos státuszait és elismeréseit, valamint a világlapokat, amelyek bestseller listáin könyvei szerepelnek.

Loeb tehát magas státusú, elismert tudós és kutató a csillagászat szakterületén. Két könyvének (az első a Földönkívüli, amely igen alapos elemzéssel érvel, hogy egy, a közelünkben elhaladt kozmikus objektum idegen civilizáció terméke volt) meghatározó sajátossága, hogy meglehetősen állítások és következtetések, azokra támaszkodó feltevések sora áll bennük, mondandóját pedig abszolút a tudományos valóság részeként veszi, feltéve arra szakmai tekintélyét, hírnevét.

Az 1826-ban alapított, a világ egyik legnagyobb kiadó-csoportjához tartozó Hachette könyvesház ajánlóját idézve „nem tudományos fikció, hanem tudományos valóság. Loeb professzor az első életszerű tervezetet nyújtja, miként történhet ez meg, vázolja a mélyseges következményeit annak, ha csillagközi fajú válnunk – vagy nem válnunk. Egy sürgető, ékesszóló felhívásban a proaktívabb összekapcsolódásért a rajtunk kívüli világmindenséggel, Loeb erőteljesen érvel, miért kell mindenképp felkutatnunk más életformákat, és a folyamat során rájönni, kik és mik vagyunk mi a világegyetemben. Élvonalbeli tudásra támaszkodva szédítő utazásra visz a tudomány, a téridő és az emberi képzelet legtávolabbi területein át. Könyve kijózanító, szükséges betekintés a jövőnkbe.”

Loeb: „Nemcsak arról van szó, hogy a természet világa furcsább, mint gondoltuk volna, hanem még azt is ki kell derítenünk, mi is az a világa a természetnek, amit tanulmányoznunk kellene. Amennyiben optimisták akarunk maradni a túlélésünket illetően, az űr az egyetlen lehetőségünk.”

Dr. Osman Péter